

do 15.–16. století, která vznikla v zadním traktu stejné parcely po zániku starší jímky K501. Z hlediska prostorové struktury osídlení stojí za zmínku velké množství kruhových objektů zásobního charakteru, které jsou poměrně blízko uliční čáře, je tedy možné předpokládat určité prostorové změny v rámci konstituování finální podoby obce do tradiční „ulicovky“, nasedající kolmo na starou trasu z Kroměříže na západ. Novověké situace se omezily na větší množství stavebních jam (často s doklady využití vápna – K503 na ploše A, K515 na ploše B, K528 na ploše C), rozměrný suterén nadzemní stavby s obvodovou vyzdívkou korespondující s uliční čarou (K518/K902) a obvodovou zeď K901, které nepochybně souvisí se situacemi zřetelnými na indikační skice z roku 1830 (typický lom zdíva do pravého úhlu) (MZA 1830). K této stavbě pravděpodobně náleží také studna s obvodovým věncem z kombinovaného zdíva (K520/K903). Velké množství situací datovaných do novověku bylo prozkoumáno především na ploše C, kde se do středověku nepodařilo průkazně datovat prakticky žádný objekt. Z funkčního hlediska šlo většinou o různé stavební jámy a objekty menších rozměrů nejasné interpretace. Některé objekty nebylo kvůli absenci materiálu možné datovat vůbec, případně se při jejich datování vycházelo ze stratigrafických pozorování a relativní chronologie.

I přes poměrně nevelké prozkoumané plochy, komplikované podmínky výzkumu a torzovitost některých situací se jednalo o největší výzkum provedený ve Štěchovicích od počátku obecného zájmu o archeologii a získaná data jsou cenným zdrojem informací o vývoji této původně samostatné předměstské vsi (Popelka 2022, 10–11; 2023, 9–10).

Literatura

- Kuča, K. 1998: *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. III. díl, Kolín – Miro. Praha: Libri.
- MZA 1830: *Moravský zemský archiv* [online]. D9 Indikační skici, sign. 1162. Kroměříž–Štěchovice 1830. [cit. 2025-01-06]. Dostupné z: <https://www.mza.cz/indikacniskici/skica/detail/1672>.
- Popelka, M. 2022: *Kroměříž 2022*. „Ul. Kojetínská“. REKO MS Kroměříž – Kojetínská. Rkp. nálezové zprávy, č. j. M-TX-202200612. Uloženo: Archiv nálezových zpráv Ústavu archeologické památkové péče, v. v. i. DOI: 10.60585/M-TX-202200612. Dostupné také z: <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-202200612>.
- Popelka, M. 2023: *Kroměříž 2023*. „Ul. Kojetínská“. REKO MS Kroměříž – Kojetínská + 2 STL. Rkp. nálezové zprávy, č. j. M-TX-202300304. Uloženo: Archiv nálezových zpráv Ústavu archeologické památkové péče, v. v. i. DOI: 10.60585/M-TX-202300304. Dostupné také z: <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-202300304>.

Summary

A large number of archaeological features documenting medieval and modern settlement in the vicinity of the historical building known as ‘Wech’s Court’ (Fig. 31–33) were examined during the construction of a new apartment building in Štěchovice, originally a separate suburban village later incorporated into the city of Kroměříž.

Miroslav Popelka, Martin Paulus, Filip Šrámek

Křelov-Břuchotín (k. ú. Křelov, okr. Olomouc) „Blaznice“.

Vrcholný středověk. Místo sběru. Průzkum detektorem kovu. Uložení nálezu: Vlastivědné muzeum v Olomouci, přír. č. 111/2024.

Lokalizace: WGS-84: 49.61220N, 17.21158E

V roce 2021 získal dobrovolný spolupracovník muzea na poli nákončí středověkého opasku a další blíže neurčené artefakty, které byly v roce 2023 předány do Vlastivědného muzea v Olomouci. Podle dodaných GPS souřadnic materiál pochází z trati „Blaznice“ z katastrálního území Křelova. Danou polohu lze popsat jako k východu orientovaný svah, který zvolna klesá směrem od Křelova k Olomouci-Řepčinu. Nadmořská výška v okolí nálezu činí 234 m.

Opaskové nákončí je vyrobeno ze slitiny barevných kovů (obr. 34). Má protáhlý lichoběžníkovitý tvar a jeho lící stranu zdobí ryté ornamenty. Na užším konci se nachází jeden celý a polovina dalšího otvoru sloužícího k upevnění na řemen opasku. Druhá strana je vytvarována do tzv. rybího ocasu s trojicí vývalků na středním konci. Maximální měřitelná délka dosahuje 92 mm, šířka se pohybuje od 12 do 30 mm a síla činí 2 mm. Podle literatury se u nás tento typ opaskových nákončů vyskytuje zejména ve 14. století (srov. Musil 2016, 6–7, obr. 2, 4; 2020, 166–168, obr. 91–92).

Z polohy „Blaznice“ zatím neznáme další archeologický materiál. Je možné předpokládat, že jde o ojedinělý či ztrátový nálezní. Indicii k možné interpretaci nabízí pohled na mapy I. až III. vojenského mapování, podle nichž nedaleko od místa nálezu procházela cesta spojující Řepčín s Křelovem.

Obr. 34. Křelov-Břuchotín. Opaskové nákončí. Foto L. Hlubek.

Fig. 34. Křelov-Břuchotín. Belt strap-end. Photo by L. Hlubek.

Literatura

- Musil, J. 2016: Zajímavé středověké nákončí opasku ze Zaječic. *Chrudimské vlastivědné listy* 25(2), 6–9.
- Musil, J. 2020: Středověká nákončí s geometrickou rytou výzdobou ve východočeské oblasti. In: I. Hlobil, M. Dospěl (eds.): *Uprostřed Koruny české. Kolektivní monografie NAKI II*. Prostějov: Oberon, 165–172.

Summary

In 2023, the Regional Museum in Olomouc acquired a strap-end made of a non-ferrous metal alloy (Fig. 34), which was found within the cadastral area of Křelov (Olomouc District). Such strap-ends are predominantly dated to the 14th century.

Lukáš Hlubek